

Επεξηγηματικός Οδηγός Μαθήματος (Syllabus)

Μορφοφωνολογία: Θέματα κατάκτησης πρώτης και δεύτερης/ξένης γλώσσας

Εαρινό Εξάμηνο 2010
Τμήμα Φιλολογίας – Τομέας Γλωσσολογίας – ΑΠΘ
Διδάσκουσα: Ανθή Ρεβυθιάδου

---

1. Γενικές πληροφορίες

- Πότε συναντιόμαστε για μάθημα: Πέμπτη 16.00-19.00, αίθουσα 204
- Πού μπορείτε να με βρείτε: Παλαιό Κτίριο, γραφείο 109.
- Πώς μπορείτε να επικοινωνείτε μαζί μου:
email: revith@lit.auth.gr, τηλ. 2310 997053
- Ώρες συνεργασίας: Τετάρτη 14.00-16.00, Παρασκευή 10.00-11.00, 14.00-15.00, ή κατόπιν συνεννόησης.
- Η ιστοσελίδα μου: www.revithiadou.gr

---

2. Σύντομη περιγραφή του μαθήματος

Σε αυτό το μάθημα εξετάζονται διάφορα φαινόμενα αλληλεπίδρασης μορφολογίας-φωνολογίας. Ειδικότερα, φαινόμενα προσωδιακής μορφολογίας (π.χ. clippings, truncations, κ.ά.) αλλά και φωνολογικοί κανόνες (π.χ. τονισμός, sandhi, κ.ά.) που δείχνουν ευαισθησία στη μορφολογική δομή των λέξεων εξετάζονται υπό το πρίσμα διαφόρων μοντέλων διεπίπεδης αλληλεπίδρασης αλλά και σύγχρονων γλωσσολογικών θεωριών (π.χ. Optimality Theory). Έμφαση επίσης θα δοθεί στην κατάκτηση των υπό εξέταση μορφοφωνολογικών φαινομένων από τους φυσικούς ομιλητές τόσο στην πρώτη όσο και στη δεύτερη/ξένη γλώσσα. Τα δεδομένα αντλούνται κυρίως από την ελληνική αλλά εξετάζονται συγκριτικά και με άλλες γλώσσες.

---

3. Οργάνωση του μαθήματος (ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα· ενδέχεται να τροποποιηθεί)

ΕΒΔ1-2	ΠΡΟΣΩΔΙΑΚΑ ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ – ΤΟΝΙΣΜΟΣ – ΠΡΟΣΩΔΙΑΚΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ - προσωδιακά συστατικά (συλλαβές, μετρικοί πόδες) - τονισμός - Θεωρία του Βέλτιστου
ΕΒΔ3-4	- εισαγωγή στην προσωδιακή μορφολογία· σχηματική μορφολογία - καλούπια ως μορφολογικά στοιχεία (π.χ. εσωτερικός πληθυντικός και υποκοριστικά στην αραβική, κ.ά.), - υποκοριστικά, clippings, truncations
ΕΒΔ5-6	- καλούπια στη γλωσσική κατάκτηση (ολλανδική, ισπανική, ελληνική)
ΕΒΔ7	ΠΡΟΟΔΟΣ
ΕΒΔ8-9	ΤΟΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΜΕ ΛΕΞΙΚΟ ΤΟΝΟ - τονισμός στην ελληνική - τονισμός στην τουρκική - τονισμός στην καππαδοκική (Ulaghatsh) - τονισμός στην ελληνική ως L2
ΕΒΔ10-11	ΣΥΝΘΕΣΗ - σύνθεση στην ελληνική - σύνθεση στην ελληνική ως ξένη γλώσσα
ΕΒΔ12	ΚΛΙΤΙΚΑ - προσωδιακή και μορφοσυντακτική δομή των κλιτικών της ελληνικής
ΕΒΔ13	ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

4. Ύλη μαθήματος

- *Απαραίτητο υπόβαθρο:* Θα πρέπει να έχετε παρακολουθήσει τουλάχιστον ένα εισαγωγικό μάθημα γλωσσολογίας.
- *Σημειώσεις:* Σε κάθε μάθημα θα διανέμονται αναλυτικές σημειώσεις.
- *Συμπληρωματικά αναγνώσματα:* Κάθε εβδομάδα, μαζί με τις σημειώσεις, θα σας δίνω και μία συμπληρωματική λίστα με ξενόγλωσσα (κυρίως αγγλικά) αναγνώσματα (π.χ. άρθρα, κεφάλαια βιβλίων, κ.λπ). Τα επιπρόσθετα αναγνώσματα έχουν σκοπό να σας παρέχουν επιπλέον πληροφορίες για θέματα/προβλήματα που συζητώνται μέσα στην τάξη. Επίσης, στοχεύουν στην περαιτέρω μύησή σας στα θεωρητικά μοντέλα και τις πρακτικές ανάλυσης που επιστρατεύονται από τη σύγχρονη γλωσσολογική έρευνα για την ανάλυση των φυσικών γλωσσών. Θα πρέπει να σημειωθεί, επίσης, ότι είμαστε πρόθυμοι να συζητήσω μαζί σας το περιεχόμενο των αναγνωσμάτων αυτών και να συμβάλω στην εμπέδωσή τους.

---

5. Επικοινωνία φοιτητή-διδάσκοντα

- Όπως αναφέρεται και στην αρχή του προγράμματος σπουδών, έχω καθορίσει ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές. Εάν οι συγκεκριμένες ώρες δεν εναρμονίζονται με τις υπόλοιπες ακαδημαϊκές σας δραστηριότητες, μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μου τηλεφωνικά ή με email για να κανονίσουμε προσωπική συνάντηση. Είμαι επίσης διατεθειμένη να απαντώ και ηλεκτρονικά (email) σε ερωτήματά σας σχετικά με τα διαβάσματά σας, τις σημειώσεις ή τις παραδόσεις.

---

6. Αξιολόγηση

- *Πρόοδος*: Γραπτή εξέταση στο μέσον του εξαμήνου (50% του τελικού βαθμού)
- *Δραστηριότητες-Εργασίες* (50% του τελικού βαθμού): Θα δοθούν κάποιες δραστηριότητες/εργασίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, οι οποίες θα συνυπολογιστούν με το βαθμό της προόδου και μαζί θα αποτελέσουν τον τελικό βαθμό σας. Οι δραστηριότητες αυτές είναι **υποχρεωτικές** προκειμένου να περάσετε επιτυχώς το μάθημα και θα πρέπει να κατατεθούν **σε συγκεκριμένη ημερομηνία που θα οριστεί από τη διδάσκουσα**. Εκπρόθεσμες δραστηριότητες δε θα γίνονται δεκτές.

---

7. Βιβλιογραφία

Η απαραίτητη βιβλιογραφία θα δίνεται σε εβδομαδιαία βάση μέσα στην τάξη. Θα φροντίζω να υπάρχει τουλάχιστον ένα αντίτυπο από τα άρθρα που θα σας δίνω να μελετήσετε.